

Autonomia i Federalisme

Doctorat en Dret
Bienni 2004-06

Departament de Dret Constitucional
i Ciència Política

autonomia i federalisme

El **Departament de Dret Constitucional i Ciència Política** de la **Universitat de Barcelona** ofereix un programa d'especialització, en el marc del **Doctorat en Dret**, sobre "**Autonomia i Federalisme**". Aquest programa és obert als llicenciats que vulguin obtenir un coneixement aprofundit del Dret Constitucional dels estats compostos. L'expansió dels sistemes federals i descentralitzats arreu del món durant les darreres dècades ha donat lloc a diverses formes d'articulació dels centres de govern, en la mesura que ha significat una aproximació de les decisions públiques als ciutadans i un reconeixement del pluralisme polític i territorial. L'especialització en **Dret Constitucional** proposa l'estudi de la particular experiència de descentralització espanyola, parant també atenció als models de dret comparat.

programa d'estudis

El programa docent inclou les bases d'una formació en la investigació jurídica i les matèries relatives a l'especialització en dret constitucional, que abasten els principals àmbits implicats per la regulació constitucional de l'autogovern. La metodologia docent atén l'estudi de la Constitució, el seu desenvolupament legislatiu i la jurisprudència constitucional, sense oblidar l'evolució del dret comparat. Totes aquestes qüestions s'aborden des d'un enfocament realista i amb el seguiment de la pràctica política de les institucions. Els estudiants poden utilitzar els recursos i fons bibliogràfics de la Universitat i d'altres institucions situades a Barcelona per al seguiment dels cursos i la realització dels treballs d'investigació.

professorat

L'equip de professors integrat en el **Departament** presenta una llarga trajectòria en l'estudi de les qüestions vinculades a l'autonomia i el federalisme. Els catedràtics **Eliseo Aja**, **Enoch Albertí** i **Miguel Ángel Aparicio** dirigeixen grups d'investigació sobre temes relacionats amb les comunitats autònomes i els models d'organització territorial, amb reconeixement oficial i convenis de cooperació internacional. Entre el professorat figuren també diversos experts en d'altres models de tipus federal, com el canadenc (**Esther Mitjans**, directora del Centre d'Estudis Canadencs), l'italià (**Josep M. Castellà**), l'alemany (**Markus González**), la Unió Europea (**Eduard Roig**) i l'experiència llatinoamericana (**Gerardo Pisarello** i **Ana Sánchez**). La majoria de professors associats del Departament són alts funcionaris de les diferents administracions de Catalunya.

durada i reconeixement oficial

El **programa de Doctorat** consta d'un període docent i de dos períodes d'investigació, dotats cadascun d'un reconeixement específic o autònom:

- **Període docent:** Comprèn el mesos d'octubre a desembre (assignatures troncales) i de febrer a maig (Dret Constitucional) i condueix a l'obtenció d'un certificat d'estudis homologat per les universitats espanyoles.
- **Període investigador:** Comprèn el segon curs acadèmic (no presencial) i condueix a l'obtenció del **Diploma d'Estudis Avançats (DEA)**, de caràcter oficial.
- **Tesi doctoral:** L'elaboració i defensa de la tesi doctoral condueix a l'obtenció del títol oficial de **Doctor**.

assignatures

Tots els estudiants participants en el **Doctorat en Dret de la UB** cursen les assignatures troncales durant el primer quadrimestre del període docent (octubre-desembre). En el segon quadrimestre es cursen les assignatures de l'especialització en **Dret Constitucional**, que es poden complementar amb assignatures d'altres especialitzacions o amb assignatures afins. La impartició dels cursos és a càrrec del professorat del **Departament**, que inclou especialistes en les diferents matèries: Parlaments (**Joan Vintró**, lletrat parlamentari), Drets Constitucionals (**Enriqueta Expósito**), Règim Lingüístic (**Eva Pons**), entre d'altres.

Cursos de l'especialització en **Dret Constitucional**:

- Sistema de distribució de competències i poders.
- Relacions entre l'Estat i els poders territorials.
- Institucions de les comunitats autònomes.
- Drets fonamentals i comunitats autònomes.
- Règim jurídic de les llengües oficials.

treballs d'investigació

Per a la realització dels treballs de doctorat en l'especialització de Dret Constitucional s'ofereixen línies d'investigació vinculades als cursos del programa, així com en àrees temàtiques relacionades amb aquests. La direcció dels treballs d'investigació és assumida pels professors del Departament de Dret Constitucional, especialistes en els diversos països o temes analitzats en el Doctorat.

criteris d'admissió

Llicenciatura en Dret o altres llicenciatures afins.
Cal presentar un currículum i una memòria breu.
Període d'admissió: de l'1 al 30 de setembre de 2004.

Coordinador del programa: Prof. Dr. Eliseo Aja

Tutora del programa: Prof. Dra. Eva Pons
(evapons@ub.edu)

informació

La informació sobre el programa del **Doctorat en Dret Constitucional** es pot consultar a:
www.ub.edu/dconst/doctorat.htm

Per a més informació sobre **beques i ajuts** als estudiants:
www.ub.edu
www.becasmae.com
www.aeci.es

Més informació a:

Secretaria de la Facultat de Dret
Av. Diagonal, 684
08034 BARCELONA
Tel. 93 402 90 78
A/e: sec-dret@d2.ub.es

Secretaria del Departament
Av. Diagonal, 684
Tel. 93 402 44 08
Fax 93 402 44 09
A/e: reyes@d2.ub.es

Autonomía y Federalismo

Doctorado en Derecho
Bienio 2004-06

Departamento de Derecho Constitucional
y Ciencia Política

autonomía y federalismo

El **Departamento de Derecho Constitucional** de la **Universidad de Barcelona** ofrece un programa de especialización, en el marco del **Doctorado en Derecho**, sobre "**Autonomía y Federalismo**". Este programa está abierto a los licenciados que deseen profundizar en el conocimiento del Derecho Constitucional de los Estados compuestos. La expansión de los sistemas federales y descentralizados en todo el mundo durante las últimas décadas ha dado lugar a formas variadas de articulación de los centros de gobierno, en cuanto ha significado una aproximación de las decisiones públicas a los ciudadanos y un reconocimiento del pluralismo político y territorial. La especialización en **Derecho Constitucional** propone el estudio de la particular experiencia de descentralización española, prestando también atención a los modelos de derecho comparado.

programa de estudios

El programa docente incluye las bases de una formación en la investigación jurídica y las materias relativas a la especialización en derecho constitucional que abarca los principales ámbitos de la regulación constitucional del autogobierno. La metodología docente atiende al estudio de la Constitución, a su desarrollo legislativo y a la jurisprudencia constitucional, sin descuidar la evolución del derecho comparado. Todos estos enfoques se realizan con realismo y con seguimiento de la práctica política y de las instituciones. Los estudiantes pueden utilizar los recursos y fondos bibliográficos de la UB y de otras instituciones situadas en Barcelona para el seguimiento de los cursos y la realización de los trabajos de investigación.

profesorado

El equipo de profesores integrado en el **Departamento** presenta una larga trayectoria en el estudio de las cuestiones vinculadas a la autonomía y al federalismo. Los catedráticos **Eliseo Aja**, **Enoch Albertí** y **Miguel Ángel Aparicio** dirigen grupos de investigación sobre temas relacionados con las comunidades autónomas y los modelos de organización territorial, con reconocimiento oficial y convenios de cooperación internacional. Entre el profesorado figuran también varios expertos en otros modelos de tipo federal o regional, como el canadiense (**Esther Mitjans**), el italiano (**Josep M. Castellà**), el alemán (**Markus González**), la Unión Europea (**Eduard Roig**) y la experiencia latinoamericana (**Gerardo Pisarello** y **Ana Sánchez**). La mayoría de profesores asociados del Departamento son altos funcionarios de distintas administraciones de Cataluña.

duración y reconocimiento oficial

El **programa de Doctorado** consta de un período docente y de dos períodos de investigación, dotados cada uno de un reconocimiento específico o autónomo:

- **Período docente:** Comprende los meses de octubre a diciembre (asignaturas troncales) y de febrero a mayo (Derecho Constitucional) y sirve para la obtención de un certificado de estudios homologado por las universidades españolas.
- **Período investigador:** Comprende el segundo curso académico (no presencial) y sirve para la obtención del **Diploma de Estudios Avanzados (DEA)**, de carácter oficial.
- **Tesis doctoral:** La elaboración y defensa de la tesis doctoral conduce a la obtención del título oficial de **Doctor**.

asignaturas

Todos los estudiantes participantes en el **Doctorado en Derecho de la UB** deben cursar las asignaturas troncales durante el primer cuatrimestre del período docente (octubre-diciembre). En el segundo cuatrimestre se cursan las asignaturas de especialización, que se pueden complementar con asignaturas de otras especialidades o con asignaturas afines. La impartición de los cursos está a cargo del profesorado del **Departamento**, que incluye a los catedráticos citados y a profesores titulares especialistas en las diferentes materias: Instituciones (**Joan Vintró**, letrado parlamentario), Derechos Constitucionales (**Enriqueta Expósito**), Régimen Lingüístico (**Eva Pons**), entre otros.

Cursos de la especialización en **Derecho Constitucional:**

- Sistema de distribución de competencias y poderes.
- Relaciones entre el Estado y los poderes territoriales.
- Instituciones de las Comunidades Autónomas.
- Derechos fundamentales y Comunidades Autónomas.
- Régimen jurídico de las lenguas oficiales.

trabajos de investigación

Para la realización de los trabajos de doctorado en la especialidad de **Derecho Constitucional** se pueden seguir diversas líneas de investigación vinculadas a los cursos ofrecidos en el programa, así como en áreas temáticas relacionadas con éstos. La dirección de los trabajos de investigación es asumida por los profesores del Departamento de Derecho Constitucional, especialistas en los diversos países o temas analizados en el Doctorado.

criterios de admisión

Licenciatura en Derecho u otras licenciaturas afines.

Es necesario presentar un currículum y una breve memoria.

Período de admisión: del 1 al 30 de septiembre de 2004.

Coordinador del programa: Prof. Dr. Eliseo Aja

Tutora del programa: Prof. Dra. Eva Pons
(evapons@ub.edu)

información

La información sobre el programa del **Doctorado en Derecho Constitucional** se puede consultar en:
www.ub.edu/dconst/doctorat.htm

Para más información sobre **becas y ayudas** a los estudiantes:
www.ub.edu
www.becasmae.com
www.aeci.es

Más información en:

Secretaría de la Facultad de Derecho
Av. Diagonal, 684
08034 BARCELONA
Tel. 93 402 90 78
E-mail: sec-dret@d2.ub.es

Secretaría del Departamento
Av. Diagonal, 684
Tel. 93 402 44 08
Fax 93 402 44 09
E-mail: reyes@d2.ub.es